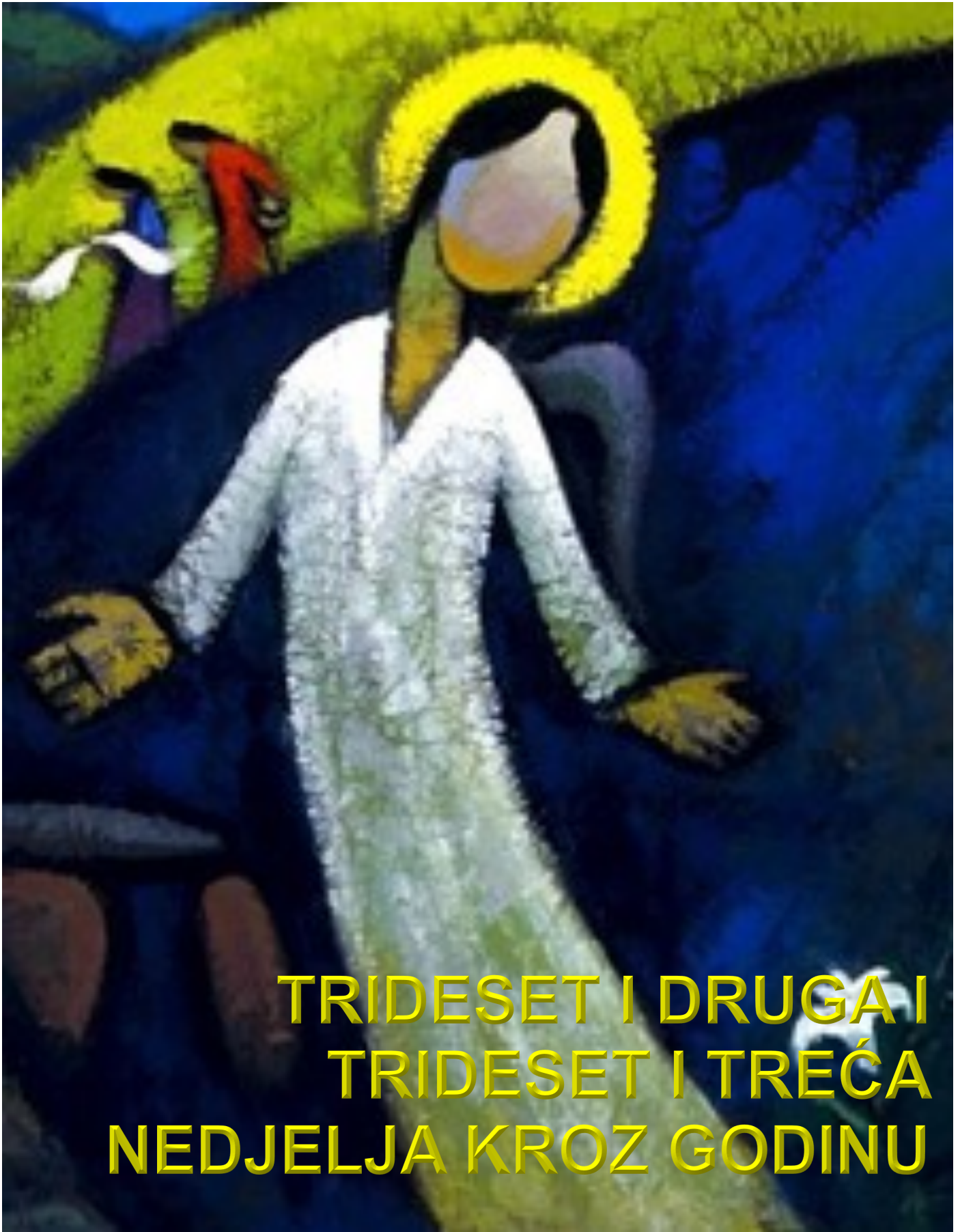

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRIDESET I DRUGA I
TRIDESET I TREĆA
NEDJELJA KROZ GODINU

STUDENI

XXXII. NEDJELJA KROZ GODINU

Ned. 6.	Melanija, Leonard pustinjač, Teobald, Kristina
Pon. 7.	Baldo, Lazar Stilita, Engelbert, Anđelko
Uto. 8.	Gracija Koterski, Klaudije, Nikostrat, Ivan Duns Škot
Sri. 9.	POSVETA LATERANSKE BAZILIKE, Vitomir
Čet. 10.	Leon Veliki, Lavoslav, Lav, Demetrije
Pet. 11.	Martin Tourski, Martina
Sub. 12.	Jozafat, Kunibert, Didak

XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

Ned. 13.	Stanislav Kostka, Ivan Trogirski
Pon. 14.	Nikola Tavelić , Nikolina, Nikoleta
Uto. 15.	Albert Veliki, Albertina, Sidonija
Sri. 16.	Margareta Škotska, Gertruda, Gera
Čet. 17.	Elizabeta Ugarska, Alfej i Zakej
Pet. 18.	Posveta bazilike sv. Petra i Pavla, Roman
Sub. 19.	Obadija pr., Maksim, Matilda

Naslovnica:

Slika preuzeta s:

<https://www.journeywithjesus.ne>

mihael

37-8/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XVI. (2022.), broj 35-6 (544-5); XXXII. I XXXIII. nedjelja kroz godinu, 6. i 13. studenoga 2022.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

SLUŽBA RIJEČI

XXXII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA	4
Bog nije Bog mrtvih, nego živih	
HOMILIJA	
Biti djeca Božja i anđelima jednaki	8

KATEHEZA

„Vjerujem u uskrsnuće tijela“	10
-------------------------------	----

XXXIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA	
Svojom ćete se postojanošću spasiti	14
HOMILIJA	
Pođi s Kristom, a ne za njima!	18

KATEHEZA

Drugi dolazak Gospodnji i posljednji sud	20
Mali vjeronaučni leksikon	22

MEDITACIJA

Idemo dok nije kasno	23
----------------------	----

SPOMENDAN

Ivan Duns Škot	24
----------------	----

NAŠI POKOJNI 26

**DAN SJEĆANJA
NA ŽRTVE
DOMOVINSKOG RATA
I DAN SJEĆANJA
NA ŽRTVU
VUKOVARA I
ŠKABRNJE
19. STUDENOGA**

Prvo čitanje: 2Mak 7, 1-2.9-14

Kralj svijeta uskrisit će nas na život vječni.

Čitanje Druge knjige o Makabejcima

U one dane: uhvatiše sedmoricu braće zajedno s njihovom majkom. Kralj naredi da ih biju bičevima i volovskim žilama: htio ih je prisiliti da jedu zabranjeno svinjsko meso. Jedan od njih progovori u njihovo ime:

- Što nas želiš pitati i od nas saznati? Radije ćemo umrijeti nego da prestupimo zakone svojih otaca!

Drugi izdišući reče:

- Ti nam, zlikovče, oduzimaš sadašnji život, ali će nas Kralj svijeta, zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni.

Poslije njega mučili su trećega. On spremno isplazi jezik kad su zatražili i hrabro pruži ruke. Junački reče:

- Od neba sam primio ove udove, ali ih zbog njegovih zakona prezirem i nadam se da ću ih od njega natrag dobiti.

I sam kralj i njegova pratnja zadiviše se hrabrosti mladića koji je prezirao muke.

Kad je taj preminuo, podvrgli su četvrtoga istim mukama. Prije nego što je izdahnuo, reče ovo:

- Blago onom koji umre od ruke ljudi, u čvrstoj nadi koju ima od Boga: da će ga Bog uskrisiti! A ti - za tebe nema uskrsnuća na život!

Riječ Gospodnja

U današnjem prvom čitanju, mučeništvo sedmorice braće pred očima njihove majke događa se u vrijeme seluekovićevske nasilne helenizacije Židova koja je dovela do makabejskog ustanka. Događaj prema mišljenju stručnjaka nije izmišljena legenda, nego pravi povijesni događaj koji se upečatio u pamćenje naroda i prepričavao se na različite načine. No, bitna je poruka istinita, a ona se uz veličanje hrabrosti i isticanje primjera vjernosti koji treba nasljedovati sastoji i u jasno izraženoj vjeri u uskrsnuće mrtvi. Sedmorica braće kao i njihova majka uvjereni su da im smrt neće ništa nauditi. Ljudska ih ruka može ubiti, ali će ih Bog uskrisiti.

S druge strane, za njihove mučitelje, među kojima se posebno spominje kralj, prema riječima četvrtoga sina, nema uskrsnuća na život. To pak ne znači da se njihova egzistencija prekida, nego se govori o kvaliteti uskrsnuća koja je preciznije izražena u Dn 12,2: „Tada će se probuditi mnogi koji snivaju u prahu zemljinu; jedni za vječni život, drugi za sramotu, za vječnu gadost.“

Otpjevni psalam: Ps 34, 2-3.17-19.23

Jadnik vapi i Gospodin ga čuje.

Počuj, Gospodine pravedni,
i vapaj mi poslušaj,
usliši molitvu iz usta iskrenih!

Korak mi čvrsto prionu za tvoje staze,
ne zasta mi noga na putima tvojim.
Zazivam te, Bože, ti ćeš me uslišiti:
prikloni mi uho i čuj riječi moje.

Sakrij me u sjenu krila svojih
a ja ću u pravdi gledati lice tvoje
i kad se probudim,
naužiti se pojave tvoje.

U cjelini, psalam je potvrdio vjeru u suočavanju s nevoljama. Da, Bože, trebamo tvoju pomoć. Da, mi smo vjerni, a naši neprijatelji su zli. Ali, što je najvažnije, da, život se nastavlja i nakon krize. Ako postoji pouka u psalmu, možemo je pronaći u stihu 15. Vjera je vježba u nadi izvan nevolje.

Živimo u teškim, čak i teškim vremenima. Test našeg vremena ne leži u našoj odlučnosti ili kreativnom odgovoru na izazove, već u našoj vjeri. Možemo li moliti za pravdu i dočekati dan kada će pravda biti ispunjena? Možemo li vidjeti Boga iza oblaka neizvjesnosti? Kada molimo za spasenje, molimo li, ne samo za olakšanje, već i za bliži hod s Gospodinom?

Drugo čitanje: 2Sol 2, 16 – 3, 5

Utvrдио vas Gospodin u svakom dobru djelu i riječi.

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Braćo:

Sam Gospodin naš Isus Krist i Bog, Otac naš, koji nas uzljubi i koji nam po milosti dade trajno ohrabrenje i dobru nadu, neka ohrabri vaša srca i neka ih učvrsti u svakom dobru djelu i riječi!

Uostalom, molite, braćo, za nas da riječ Gospodnja trči i proslavlja se kao i u vas i da se oslobodimo nezgodnih i opakih ljudi. Jer nemaju svi vjere! Ali, vjeran je Gospodin koji će nas učvrstiti i sačuvati od Zloga. A uzdamo se, u Gospodinu, u vas: da vršite i da ćete vršiti ono što vam zapovijedamo. A Gospodin neka upravi srca vaša k ljubavi Božjoj i postojanosti Kristovoj.

Riječ Gospodnja

U poticajnim riječima Solunjanima Pavao traži od njih da mole i za njega kako bi mogao ispuniti svoje poslanje. Ne radi se samo o molitvi za podršku i ohrabrenje koje trajno dolazi od Boga nego i za oslobođenje od ljudi koji se protive navještaju evanđelja. Rečenica „Jer nemaju svi vjere!“ koju primjenjuje na te „nezgodne i opake ljude“ zvuči kao gorko priznanje kako navještaj evanđelja nema kod svih ljudi dobar uspjeh. U tom kontekstu spomenutu rečenicu o onima koji nemaju vjere treba shvatiti kao svjesno i hotimično odbijanje naviještene riječi. No, to ne smije pokolebati vjernike nego ih još više potaknuti na pozitivan odgovor Božjoj vjernosti koja nikada ne prestaje.

Služba riječi 273/13

Evandjelje: Lk 20, 27-38

Bog nije Bog mrtvih, nego živih.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme: Pristupe neki od saduceja koji niječu uskrsnuće i upitaše Isusa:

- Učitelju! Mojsije nam napisa: Umre li bez djece čiji brat koji imaše ženu, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu. Bijaše tako sedmero braće. Prvi se oženi i umrije bez djece. Drugi uze njegovu ženu, onda treći; i tako redom sva sedmorica pomriješe ne ostavivši djece. Naposlijetku umrije i žena. Kojemu će dakle od njih ta žena pripasti o uskrsnuću? Jer sedmorica su je imala za ženu.

Reče im Isus:

- Djeca se ovog svijeta žene i udaju. No oni koji se nađoše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene niti udaju. Zaista, ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuća.

A da mrtvi ustaju, naznači i Mojsije kad u odlomku o grmu Gospodina zove Bogom Abrahamovim, Bogom Izakovim i Bogom Jakovljevim. A nije on Bog mrtvih, nego živih. Ta svi njemu žive!

Riječ Gospodnja

Saduceji su bili članovi aristokratskih obitelji među svećenicima i laicima koji su nastojali vjerno služiti rimskim okupatorima da bi sačuvali svoje povlastice. Na području teologije razlikovali su se od farizeja time što su priznavali samo Petoknjžje a ne i kasniju objavu, pogotovu ne usmenu tradiciju. Zato nisu prihvaćali nauku o uskrsnuću mrtvih koja je među Židovima dozrela oko sto godina prije Isusova nastupa. U Post 38, 8 zatim Pnz 25, 5 (usp. Rut 4, 1-12) stoji propis o tzv. leviratskoj ženidbi. Saduceji prepričavaju u svom pitanju odredbe tog propisa: kad umre muž bez potomstva, njegovu nadživjelu ženu treba oženiti njegov brat i prvo dijete iz tog braka ima nositi ime pokojnika te uživati sva prava kao njegov sin. Saduceji ne razumiju način uskrsnuća mrtvih pa niječu činjenicu. Iznose slučaj žene koja se na temelju leviratskog braka udavala susljedno za sedam braće i ni s kim nije imala djece. Čija će biti supruga o uskrsnuću mrtvih? Iz samog pitanja izbija pretpostavka o istom životu s istim ljudskim odnosima i nakon uskrsnuća, uključivši i rađanje djece. Isus uči da o uskrsnuću osobe ostaju iste one koje su živjele do smrti, ali one ulaze u kvalitetno novi način egzistiranja u kojem ne važe više zemaljski zakoni.

Ovaj prizor donose također Marko i Matej. Kod Luke je vlastito objašnjenje u r. 35-36: "... koji se nađoše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene niti udaju. Zaista, ni umrijeti više ne mogu." Ovakvom formulacijom Luka podsjeća na Isusov celibat te na neoženjenost i neudatost nekih članova Crkve: oni svojim načinom bezbračnog življenja svjedoče vječne vrijednosti. Luki je u ovom događaju vlastito i: "Ta svi njemu žive!" (r. 38). Iz Božjeg predstavljanja Mojsiju prilikom ukazanja u gorućem grmu Isus izvlači zaključak da će Bog vratiti u puni život Abrahama, Izaka i Jakova jer o njima govori kao o živima. Bogu živimo do smrti i iza smrti. On je sami život i ne dopušta da predu u ništavilo ljudi koje je stvorio na svoju sliku.

Mato Zovkić

Biti djeca Božja i anđelima jednaki

Što dolazi nakon smrti? Završava li se smrću sve? Strovaljuje li se smrću ljudsko biće u jedno veliko ništa ili nadalje živi u nekom obliku? Takva i slična pitanja postavljali su si ljudi oduvijek.

Postoji li život poslije smrti? Nije li to pitanje za kršćane suvišno? Nažalost, veliki broj kršćana ne vjeruje u prekogrobni život.

Evandjelje nam govori o saducejima koji su provocirali Isusa oštroumno sastavljenim pitanjem, htjeli su ismijati vjeru u prekogrobni život. Isus im govori da je prekogrobni svijet stvarnost. Dokaz mu je jednostavno upućivanje na Boga. Bog je živi Bog, koji je stvorio život. On ne dopušta da se život jednostavno izgubi u ništavilu smrti. On produžuje život, mrtve oživljuje i zato daruje vječni život. Kad Ga Isus zove Bogom Abrahama, Izaka i Jakova, tada to nije u ovim nazivima govor o prošlim, povijesnim događajima i ljudima kojih više nema. On nije Bog mrtvih, nego živih! Zato su Abraham, Izak i Jakov i danas stvarnost, oni žive u prekogrobnom svijetu. Na temelju toga što Isus kaže, mogli bismo reći:

Bog je sam život vječni;

Bog želi onima koji su s njim povezani darovati vječni život;

Bog može - kao Stvoritelj života - čovjeku poslije smrti darovati novi život;

Zato vrijedi da tamo gdje je Bog, vlada vječni život, ne može biti smrti. Onaj tko je konačno kod Boga, ima život vječni, prevladao je smrt. Onaj tko se nalazi već u (još nesavršenom!) zajedništvu s Bogom, smije se čvrsto nadati da će mu Bog poslije smrti darovati vječni život.

No, kako izgleda poslije smrti vječni život?

Na to pitanje daje nam Isus odgovor koji je dao saducejima: "Oni koje se nađoše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene niti udaju"(Lk 20,35). Time želi reći da novi život poslije smrti nije jednostavno produžetak i nastavak zemaljskog života. Novi je život "totaliter aliter", posve drugačiji. Ljudski si razum ne može više predstaviti pojedinosti tog posve drugačijeg života. Isus daje još općenite podatke: ljudi su u novom životu jednaki anđelima i djeca su Božja, to znači da imaju

neposredno zajedništvo s Bogom i kao djeca Božja sudjeluju u Božjoj slavi.

U Vjerovanju ispovijedamo vjeru u uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka. Zato, kao kršćani, imamo nadu i sigurnost da je smrt samo prolaz, dies natalis, rođendan za kršćane. Sigurnost i putokaz jest sam Uskrsli. Kao što je dvanaesta postaja bila za Isusa smrt, tako će i svatko

od nas negdje u svom životu doći do te postaje koja će nas odvesti u vječni život, u zajedništvo s Bogom. Raduješ li se?

Stjepan Harjač

U vječnosti

“Sve što je u životu bilo lijepo, radosno i usrećujuće ostat će takvim i u vječnosti, ali ne više u smrtnom obličju u kakvom je bilo na zemlji. Sve će biti preobraženo, uzvišeno, proslavljeno, posvećeno, posjedovano na neizrecivo plemenitiji način. Ništa što smo na zemlji stvorili svojim tijelom neće biti izgubljeno, sve živi i živjet će u Bogu koji je Bog živih i Bog života.

Bračna i obiteljska ljubav bila je na zemlji slika vječne ljubavi. U vječnom životu doći će do ostvarenja i dovršenja te slike. Ljubav onih koji su na zemlji izabrali djevičanstvo poradi nebeskog kraljevstva, te na taj način naviještali da brak nije jedini i vrhovni cilj čovjeka, Bog će na svoj način dovesti do punine.

Ako netko radije gleda mamu u živome liku negoli na slici, on time ne poništava sliku, već jedino dokazuje da mu živa mama znači neusporedivo više od slike (pa bila ta slika najsavršenije izrađena). Kad budemo u vječnosti promatrali Boga licem u lice, neće ništa od ljepote koju smo na zemlji, u svom tijelu doživjeli biti odbačeno ili zanijekano, nego će u Bogu postati neusporedivo ljepšim i dragocjenijim. Sve slike i praslke ustupit će mjesto svom dovršenju i punini.

Franc Cerar

„Vjerujem u uskrsnuće tijela“

Kršćansko vjerovanje - ispovijest naše vjere u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga i u njegovo stvoriteljsko, spasiteljsko i posvetiteljsko djelo - dostiže vrhunac u proglašenju uskrsnuća mrtvih na kraju vremenâ i vjere u vječni život.

Čvrsto vjerujemo i čvrsto se nadamo da će, kao što je Krist zaista uskrsnuo od mrtvih te živi zauvijek, isto tako pravednici poslije smrti zauvijek živjeti s uskrsnim Kristom i da će ih on uskrisiti u posljednji dan. Kao što je bilo njegovo, tako će i naše uskrsnuće biti djelo Presvetog Trojstva:

„Ako li Duh Onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživjet će i smrtna tijela vaša po Duhu svome koji prebiva u vama“ (Rim 8, 11).

Izričaj „tijelo“ [doslovno „put“, meso] označuje čovjeka u stanju slaboće i smrtnosti. Uskrsnuće tijela“ znači da poslije smrti neće živjeti samo duša, nego da će i naša „smrtna tijela“ (Rim 8, 11) ponovo primiti život.

Vjerovanje u uskrsnuće mrtvih bilo je bitna sastojnica kršćanske vjere od početka. „Uvjerenje je kršćana: uskrsnuće mrtvih; vjerujući to, jesmo (to što jesmo).“

„Kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? Ako nema uskrsnuća

mrtvih, ni Krist nije uskrsnuo! Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. [...] Ali sada: Krist uskrsnuo od mrtvih, prvina usnulih“ (1 Kor 15, 12-14.20).

I. Kristovo i naše uskrsnuće

Postupna objava uskrsnuća

Bog je uskrsnuće mrtvih postupno objavljivao svome narodu. Nada u tjelesno uskrsnuće mrtvih nametnula se kao unutarnja posljedica vjere u Boga stvoritelja čitava čovjeka, s dušom i tijelom. Stvoritelj neba i zemlje jest i onaj koji vjerno drži svoj savez s Abrahamom i njegovim potomstvom. Pod tim dvostrukim vidikom početak će se izražavati vjera u uskrsnuće. U svojim kušnjama mučenici Makabejci priznaju:

Kralj svijeta će nas, „zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni“ (2 Mak 7, 9). „Blago onom koji umire od ruke ljudi, u čvrstoj nadi koju ima od Boga: da će ga Bog uskrisiti“ (2 Mak 7, 14).⁵⁶²

Farizeji i mnogi Isusovi suvremenici nadali su se uskrsnuću. Isus ga čvrsto naučava. Saducejima, koji ga niječu, odgovara: „Niste li u zabludi zbog toga što ne razumijete Pisama ni sile Božje?“ (Mk 12, 24). Vjera u uskrsnuće zasniva se na vjeri u Boga koji nije „Bog mrtvih, nego živih“ (Mk 12, 27).

Još više: Isus vjeru u uskrsnuće povezuje sa svojom osobom: „Ja sam uskrsnuće i život“ (Iv 11, 25). Sam će Isus Krist u posljednji dan uskrisiti one koji budu u njega vjerovali i koji budu blagovali njegovo tijelo i pili njegovu krv. Već sada on za to daje znak i zalog vraćajući život nekim mrtvima, najavljujući time vlastito uskrsnuće koje će ipak biti drugačijeg reda. O tom jedinstvenom događaju on govori kao o „znaku Jone“, o znaku Hrama: naviješta da će se njegovo uskrsnuće dogoditi treći dan nakon smrti.

Biti Kristov svjedok znači biti „svjedok njegova uskrsnuća“ (Dj 1, 22),⁵⁷¹ biti jedan od onih koji su „s njime, pošto uskrsnu od mrtvih, zajedno jeli i pili“ (Dj 10, 41). Kršćanska nada u uskrsnuće posve je određena susretima s uskrsnulim Kristom. Uskrsnut ćemo kao i on, s njime i po njemu.

Kršćanska je vjera u uskrsnuće od početka nailazila na neshvaćanja i protivljenja. „Ni u jednoj drugoj točki kršćanska vjera ne susreće toliko otpora kao u pogledu uskrsnuća tijela.“ Općenito se dosta lako prihvaća da se ljudski život poslije smrti nastavlja na duhovan način. Ali kako vjerovati da ovo tijelo, koje je tako očito smrtno, može uskrsnuti na vječni život?

Kako uskrsavaju mrtvi?

Što znači „uskrsnuti“? Po smrti, dijeljenjem duše i tijela, tijelo se čovjekovo raspada, dok mu duša ide u susret Bogu, čekajući da se ponovno sjedini sa svojim proslavljenim tijelom. Bog će svojom svemoću konačno povratiti nepokvarljiv život našim tijelima sjedinjujući ih s našim dušama, snagom Isusova uskrsnuća.

Tko će uskrsnuti? Svi ljudi koji su umrli: „koji su dobro činili - na uskrsnuće života, a koji su radili zlo - na uskrsnuće osude“ (Iv 5, 29).

Kako? Krist je uskrsnuo sa svojim vlastitim tijelom: „Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam!“ (Lk 24, 39); ali se nije vratio u zemaljski život. Tako će isto, u njemu, „svi uskrsnuti sa svojim vlastitim tijelima, koja sada imaju“; samo će to tijelo biti preobraženo u slavno tijelo, u „tijelo duhovno“ (1 Kor 15, 44):

„Ali, reći će netko: ‘Kako uskrsavaju mrtvi? I s kakvim li će tijelom doći?’ Bezumniče! Što siješ ne oživljuje, ako ne umre. I što siješ, ne siješ tijelo buduće, već golo zrno. [...] Sije se u raspadljivosti, uskrsava u neraspadljivosti; [...] i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi. [...] Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost“ (1 Kor 15, 35-37, 42.52-53).

To „kako“ nadilazi našu maštu i naše shvaćanje; možemo ga dokučiti samo vjerom. Ali već sudjelovanje u euharistiji daje nam predokus preobraženja našega tijela po Kristu: „Jednako kao što kruh, koji je od zemlje, pošto primi Božje posvećenje, nije više običan kruh, nego euharistija sastavljena od dvoga: od zemaljskog i od nebeskog; tako i naša tijela, kada prime euharistiju, u sebi nose klicu uskrsnuća te nisu više pokvarljiva.“ (Irenej Lionski)

Kada? Konačno „u posljednji dan“ (Iv 6, 39-40.44.54; 11, 24), „na svršetku svijeta“. Uskrsnuće mrtvih duboko je povezano s Kristovim drugim dolaskom (paruzijom):

„Jer sam će Gospodin - na zapovijed, na glas arkanđelov, na zov trublje Božje - sići s neba. I najprije će uskrsnuti mrtvi u Kristu“ (1 Sol 4, 16).

Suuskršli s Kristom

Ako je istina da će nas Krist uskrisiti u „posljednji dan“, istina je također da smo, na neki način, s Kristom već uskrsnuli. Zahvaljujući Duhu Svetome, kršćanski je život već odsad na zemlji sudjelovanje u smrti i uskrsnuću Kristovu:

„S njime suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskršli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih [...]. Ako ste suuskršli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi s desna Bogu!“ (Kol 2, 12; 3, 1).

Sjedinjeni s Kristom po krštenju, vjernici imaju već sada stvarnog udjela u nebeskom životu uskrsnuloga Krista,⁵⁷⁹ ali taj život ostaje „skriven s Kristom u Bogu“ (Kol 3, 3). S njim nas zajedno „uskrisi i posadi na nebesima u Kristu Isusu“ (Ef 2, 6). Hranjeni njegovim tijelom u euharistiji, već sada pripadamo Kristovu tijelu. Kad uskrsnemo u posljednji dan, tada ćemo se i mi „s njime pojaviti u slavi“ (Kol 3, 4).

U iščekivanju tog dana, tijelo i duša vjernika već sudjeluju u dostojanstvu onog „biti u Kristu“; odatle proizlazi dužnost poštivanja svoga tijela, ali i tijela drugih, posebno onih koji trpe:

„Tijelo [...] pripada Gospodinu i Gospodin tijelu. Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom. Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? [...] Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama koga imate od Boga, te niste svoji [...]. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!“ (1 Kor 6, 13-15.19-20).

II. Umrijeti u Kristu Isusu

Da se uskrsne s Kristom, treba umrijeti s Kristom, treba se „iseliti iz tijela i naseliti kod Gospodina“ (2 Kor 5,8). Pri tom odlasku, koji je smrt, duša se dijeli od tijela. Ona će se sa svojim tijelom sjediniti u dan uskrsnuća mrtvih.

Smrt

„Zagonetka ljudskog stanja dostiže svoj vrhunac pred smrću.“ Tjelesna je smrt u nekom smislu naravna, ali za vjeru, ona je, u stvari, „plaća grijeha“ (Rim 6, 23).⁵⁸³ I za one koji umiru u milosti Kristovoj, ona je sudjelovanje u smrti Gospodnjoj, da bi mogli sudjelovati i u njegovu uskrsnuću.

Smrt je kraj zemaljskoga života. Naš je život odmjeren vremenom, tijekom kojega se mijenjamo, starimo, te se, kao kod svih živih bića na zemlji, smrt javlja kao normalan svršetak života. Taj vid smrti pridaje hitnost našim životima: spomen na našu smrtnost služi također da nas podsjeti kako za ostvarenje svoga života imamo samo ograničeno vrijeme:

„I sjećaj se svoga Stvoritelja u dane svoje mladosti, [...] prije nego se vrati prah u zemlju kao što je iz nje i došao, a duh se vrati Bogu koji ga je dao“ (Prop 12, 1.7).

Smrt je posljedica grijeha. Kao vjerodostojni tumač nauka Svetog pisma i predaje, crkveno učiteljstvo uči da je smrt ušla u svijet zbog ljudskog grijeha.⁵⁸⁶ Iako čovjek posjeduje smrtnu narav, Bog je odredio da ne umre. Smrt je dakle protivna naumu Boga stvoritelja; ona je ušla u svijet kao posljedica grijeha. „Tjelesna smrt, od koje bi čovjek bio pošteđen da nije sagriješio“, postala je tako čovjekov „posljednji neprijatelj“ (1 Kor 15, 26), koji treba biti pobijeđen.

Smrt je po Kristu preobražena. I Isus, Sin Božji, podnio je smrt svojstvenu ljudskom stanju. Ali, usprkos strahu pred njom, prihvatio ju je činom potpunog i slobodnog podlaganja Očevoj volji. Isusov je posluš promijenio prokletstvo smrti u blagoslov.

Smisao kršćanske smrti

Zahvaljujući Kristu, kršćanska smrt ima pozitivni smisao. „Meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak!“ (Fil 1, 21). „Vjerodostojna je riječ: Ako s njime umrijesmo, s njime ćemo i živjeti“ (2 Tim 2, 11). Bitna novost kršćanske smrti jest u ovome: kršćanin je po krstu sakramentalno već „umro s Kristom“, da bi živio novim životom; ako pak umremo u milosti Kristovoj, fizička smrt dovršava to „umiranje s Kristom“ te ispunja naše utjelovljenje u njega, u njegov otkupiteljski čin:

„Dobro je za me da umrem u Krista Isusa, više nego da vladam krajnjim dijelovima zemlje. Njega tražim, koji je za nas umro; njega hoću, koji je za nas uskrsnuo. Moje se rođenje približuje [...]. Pustite me da primim čisto svjetlo; kada prispijem onamo, bit ću čovjek.“ (Ignacije Antiohijski)

U smrti Bog čovjeka zove k sebi. Zbog toga kršćanin može prema smrti osjetiti želju kakvu je iskusio sveti Pavao: „Želja mi je otići i s Kristom biti“ (Fil 1, 23); i on može svoju smrt preobraziti u čin poslušnosti i ljubavi prema Ocu, po Kristovu primjeru:

„Moja je ljubav razapeta; [...] u meni živa voda romoni i kaže mi:

‘Dođi k Ocu!’“ (Ignacije Antiohijski)

„Želim vidjeti Boga; a da ga vidim, moram umrijeti.“ (Terezija od Isusa)

„Ja ne umirem, ulazim u život.“ (Terezija od jeteta Isusa)

Kršćanski je pogled na smrt izvanredno dobro izražen u crkvenom bogoslužju (Prvo predslavlje mise za pokojne):

„Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima; i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima.“

Smrt je svršetak čovjekova zemaljskog hodočašća, svršetak vremena milosti i milosrđa koje mu Gospodin pruža da ostvari svoj ovozemni život prema Božjem nacrtu i da odredi svoju konačnu sudbinu. Kada završi „jedini tijek našeg zemaljskog života“, 598 više se nećemo vratiti da živimo druge zemaljske živote. Ljudi samo jednom umiru (Heb 9, 27). Poslije smrti nema „ponovnog rađanja“ („reinkarnacije“).

Crkva nas potiče da se pripremimo za čas smrti („Od nagle i nepripravne smrti, oslobodi nas, Gospodine“, stare Litanije svih svetih), da molimo Majku Božju da nas zagovara „na času smrti naše“ (Zdravo Marijo), da se utječemo svetom Josipu, zaštitniku dobre smrti:

„U svakom činu i misli tako se vladaj kao da ćeš danas umrijeti. Kad bi imao čistu savjest, ne bih se mnogo bojao smrti. Bolje je čuvati se grijeha nego izbjegavati smrt. Ako danas nisi spreman, kako ćeš biti sutra?“ (De imitatione Christi)

„Hvaljen budi, moj Gospodine, za sestru našu tjelesnu Smrt,

kojoj nijedan čovjek ne može izbjeći.

Jao onima koji umiru u smrtnome grijehu; blago onima koje smrt nađe

po tvojoj svetoj volji,

jer im druga smrt neće nanijeti zla.“

(Franjo Asiški)

Prvo čitanje: Mal 3, 19-20a

Ogranut će vam sunce pravde.

Čitanje Knjige proroka Malahije

Evo dan dolazi
poput peći užaren;
oholi i zlikovci
bit će kao strnjika:
dan koji se bliži spalit će ih
- govori Gospodin nad vojskama –
- neće im ostati ni korijena ni grančice.
A vama koji se imena moga bojite
sunce će pravde ogranuti
sa zdravljem u zrakama.

Riječ Gospodnja

Budući da ime Malahija dolazi od hebrejskog malaki, što jednostavno znači „moj glasnik“, smatra se da je riječ o anonimnom proroku koju je djelovao u V. st. pr. Kr., u vrijeme kad je Hram već obnovljen i u njemu se obavljalo bogoslužje.

U kršćanskoj Bibliji ova proročka knjiga posljednja je knjiga Staroga zavjeta, koja ima završetak otvoren prema budućnosti i iščekivanju eshatološkog Dana Gospodnjeg.

U odlomku današnjeg čitanja opisuje se kakav će to Dan biti. Opis je slikovit i dijeli se na dva dijela. U prvom (r. 19) se govori kakav će kraj zadesiti one koji čine zlo. Pri tome pisac koristi sliku paljenja strnjike što se svako ljeto pali nakon završetka žetve. Vatra kojom će se strnjika zapaliti bit će takva da će sažeci i korijen tako da neće biti nikakve mogućnosti da iz korijena udare mlade grančice. Tako će u dan koji se bliži zlikovci biti potpuno uništeni.

U drugom dijelu govori se o pravednicima koji se boje Imena Božjega. Oni će za razliku od zlikovaca obasjani suncem pravde uživati u zdravlju i radosti.

Znakovito je pak da prorok o zlikovcima govori u trećem licu, dok se pravednicima obraća izravno u drugom licu. To je pozitivan proročki stav jer se prema Božjem narodu postavlja kao onaj koji opominje s blagonaklonošću i jasnom željom da se svi ljudi spase.

Otpjevni psalam: Ps 98,5-9

Blagoslivljat ću ime tvoje do vijeka, Bože, kralju moj!

Zapjevajte Gospodinu uz citru,
uz citru i zvuke glazbala;
uz trublje i zvuke rogova:
kličite Gospodinu kralju!

Neka huči more i što je u njemu,
krug zemaljski i stanovnici njegovi!
Rijeke nek plješću rukama,
zajedno s njima neka se brda raduju!

Jer Gospodin dolazi,
dolazi suditi zemlji.
Sudit će krugu zemaljskom po pravdi
i pucima po pravici.

Ovdje više riječ o psalmu usklika nego osude. Psalam naviješta Gospodinov dolazak i poziva čitavo stvorenje da zajedno s pravednicima pozdravi Boga, sudca ljudi.

Drugo čitanje: 2Sol 3, 7-12

Tko neće da radi, neka i ne jede.

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Braćo:

Sami znate kako nas treba nasljedovati. Jer dok bijasmo među vama, nismo živjeli neuredno: ničiji kruh nismo badava jeli, nego smo u trudu i naporu noću i danju radili da ne bismo opteretili koga od vas. Ne što ne bismo imali prava, nego da vam sebe damo za uzor koji ćete nasljedovati. Doista, dok bijasmo u vas, ovo vam zapovijedasmo: Tko neće da radi, neka i ne jede! A čujemo da neki od vas žive neuredno: ništa ne rade, nego dangube. Takvima zapovijedamo i zaklinjemo ih u Gospodinu Isusu Kristu: neka s mirom rade i svoj kruh jedu.

Riječ Gospodnja

Obraćeni Grci Soluna nisu se preko noći mogli osloboditi grčkog mentaliteta o fizičkom radu. Smatrali su naime Grci da su teški poslovi za robove, a na slobodnjake, osobito obrazovane, spada da mudruju o državi i gradu, prikupljaju novosti i žive od tuđeg rada. Pavlovo propovijedanje Isusova drugog dolaska kršteni solunski Grci razumjeli su kao još jedan razlog da ne trebaju raditi. Isus će i tako uskoro ponovo doći pa čemu se mučiti stvaranjem rezervi za zimu ili koju godinu unaprijed. Ovo trebamo imati na umu kad slušamo današnje drugo čitanje.

"U trudu i naporu, noću i danju, radili smo da ne bismo opteretili koga od vas" (r. 8) je odraz židovskog mentaliteta da je sramota živjeti samo od intelektualnog zarađivanja. Rabini i teolozi trebali su izučiti neki zanat da bi mogli raditi svojim rukama za sebe i obitelj. Istina, Židovi su smatrali vjerski zaslužnim djelom materijalno pomagati teologe, ali je svaki teolog morao znati i htjeti fizički raditi. Tako je i Pavao, spremajući se za rabina izučio šatorarski zanat. U toku misionarskog propovijedanja po gradovima Male Azije i Grčke brzo je u novom mjestu svoga boravka pronalazio ljude svog zanata te kod njih dobivao uposlenje, jer su osobito rimski vojnici trebali šatore. Pavao ovdje sebe kao radnika zanatliju stavlja za uzor krštenim solunskim Grcima.

Podsjeća da je već prilikom prvog dolaska u Solun zapovjedio: "Tko neće da radi, neka i ne jede!" (r. 10). Znao je da je to problem Grka pa se nije zadovoljio teoretskom vjerom krštenika nego je tražio život usklađen s krsnom vjerom. Jedno od mučnih pitanja kršteničkog ćudoređa kod Grka bio je rad. U daljnjem tekstu Apostol obrazlaže potrebu rada: da bi zdravi koji mogu raditi izdržavali sebe i svoje bolesne članove te da ne bi dangubili i neuredno živjeli. U Ef 4, 28 stoji još jedan razlog rada: "... da ima što podijeliti s potrebnim". Ne samo u svojoj obitelji nego i u gradu i na svijetu. Kod onih koji su u radnom odnosu ovo pomaganje potrebnih oduzima se u davanjima i prije nego prime plaću. Uza sve to dužni smo pomagati potrebne koje susrećemo, makar i ne bili odgovorni za bezbrojne potrebne na cijelom svijetu.

Mato Zovkić

Evandjelje: Lk 21, 5-19

Svojom ćete se postojanošću spasiti.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme: Dok su neki razgovarali o Hramu kako ga resi divno kamenje i zavjetni darovi, reče Isus:

- *Doći će dani u kojima se od ovoga što motrite neće ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen. Upitaše ga:*

Učitelju, a kada će to biti? I na koji se znak to ima dogoditi? A on reče:

- *Pazite, ne dajte se zavesti. Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam' i: 'Vrijeme se približilo!' Ne idite za njima. A kad čujete za ratove i pobune, ne prestrašite se. Doista treba da se to prije dogodi, ali to još nije odmah svršetak. Tada im kaza:*

- *Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. I bit će velikih potresa i po raznim mjestima gladi i pošasti; bit će strahota i velikih znakova s neba. No prije svega toga podignut će na vas ruke i progoniti vas, predavati vas u sinagoge i tamnice. Vući će vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega. Zadesit će vas to radi svjedočenja. Stoga uzmite k srcu: nemojte unaprijed smišljati obranu! Tà ja ću vam dati usta i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik. A predavat će vas čak i vaši roditelji i braća, rođaci i prijatelji. Neke će od vas i ubiti. Svi će vas zamrziti zbog imena mojega. Ali ni vlas vam s glave neće propasti. Svojom ćete se postojanošću spasiti.*

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak zapravo je početak Isusova eshatološkoga govora kako ga donosi evanđelist Luka. Povod je tomu govoru novouređeni jeruzalemski Hram. Nije proteklo mnogo vremena otkako je Herod dogradio i uljepšao hramsko područje, a osobito trg na kojem se Hram nalazio. Isus pak najavljuje razorenje mjesta koje su Židovi vidjeli kao središte svoga religijskoga života. To će se i dogoditi 70. godine, kad će rimske jedinice osvojiti grad i srušiti Hram sa zemljom. Na pitanje o znaku koji bi to trebao najaviti Isus upozorava svoje slušatelje protiv lažnih znakova i onih koji će dolaziti u njegovo ime. Upozorava ih protiv onih koji će naučavati da je upravo njihovo vrijeme ono koje će biti označeno drugim dolaskom. Luka je osobito osjetljiv na činjenicu da se Isusov drugi dolazak nije dogodio ubrzo nakon njegova uskrsnuća te nastoji dati smjernice svojoj zajednici za nastavak kršćanskoga života kroz duže razdoblje, sve dok se to ne dogodi. Svjestan je da će u tom razdoblju slijediti nevolje, progoni, ratovi, glad i bolesti, no sve to nije znak svršetka. Osobito upozorava Isus svoje učenike na progonoštva koja će morati trpjeti zbog vjere u Krista i zbog njezina svjedočenja. U takvim teškim trenutcima oni se ne trebaju brinuti kako će se obraniti jer pravu će mudrost primiti od samoga Krista. Ta je mudrost drugdje poistovjećena s Duhom Svetim. Tako će im Isus po Duhu Svetom dati sigurnost. U okruženju koje ih mrzi i koje ne podnosi njihovo svjedočenje i njihov kršćanski način života kršćani su sasvim sigurni jer će se svojom postojanošću spasiti. Isus sasvim jasno upućuje na konačni cilj i konačnu nagradu za dosljedan kršćanski život, a nagrada je život vječni.

Darko Tepert, Glas Koncila

Pođi s Kristom, a ne za njima!

Ljudi uvijek vole znati vrijeme svršetka, u tome nisu izuzetak ni Isusovi učenici: "Učitelju, a kada će to biti?" Ljudi žele znati i predznake svršetka, kao i učenici: "Na koji se znak to ima dogoditi?" No, Isus ne daje odgovor, upozorava ih da nema nikakvih sigurnih znakova, ne smiju se dati zavesti krivim prorocima. Uvijek je bilo i bit će sektaša i zavoditelja, koji uznemiruju i zavaravaju ljude, prognozirajući vrijeme svršetka. Mnogi su se dali zavesti. Isus je tu jasan i oštar: "Ne idite za njima."

Uvijek je bilo i bit će, kako Isus govori, ratova i pobuna, potresa, gladi i čudnih prirodnih pojava na nebeskom svodu, pomrčine Sunca, uznemirujućih kometa. Sve to ne znači ništa. Ima ljudi koji smatraju da rat i druge nevolje znače skori svršetak. Tada ljudi postaju kroz ta "proročanstva" nemirni. Ništa nije lakše, nego uznemirene i poplašene ljude takvim riječima utjerati u strah. No, to nije duh Gospodinov. Sve te stvari nisu nipošto znaci svršetka. To mogu biti djelomično kazne za grijeh, djelomično opomene da se ne izgubimo na zemlji.

Crkva će također biti progonjena. Isusova riječ sadrži potresno svjedočanstvo: "Svi će vas zamrziti zbog imena mojega."

Ni to ne smije kršćane uznemiravati, Bog će uvijek dati dar govora i mudrosti, time će imati prigodu dati svjedočanstvo, Bog će biti njihova zaštita. Ljudi su često uvjereni da se Bog mora umiješati kad se Crkva progoni, kad se ruše crkve, misle da će uslijediti posebni, iznenadni Božji zahvat, da je svršetak pred vratima. Krist odvraća od te obmane. Božja će pomoć biti unutarnja, po nutarnjem svjetlu i snazi, pojedinac će biti osobno zaštićen, premda može tjelesno propasti. Progon Crkve nije znak skorog svršetka. U tijeku povijesti mogu se uvijek naći sve te stvari: nastup krivih proroka, provala katastrofa, bjesnilo rogon. To su neophodni pratioci i nametnici u povijesti Crkve, a ta je povijest zapravo spasopovijest. Svako razdoblje poznaje te znakove i, rekli bismo, tu nema ničeg posebnog, nikakvog dokaza bliskog svršetka. Ono što je sigurno jest dolazak svršetka, a ne vrijeme kad se ima to dogoditi. Vjera daje sigurnost o dolasku, a ne daje sigurnost o času. Tko daje sigurnost o času, taj ne govori iz vjere.

<http://www.patrickcomerford.com/>

Kršćani, kao hodočasnici putuju kroz sve te poteškoće, nevolje, borbe, doduše, kao ljudi, malo uznemireni, ali ne i tjeskobni. Po Kristovoj riječi imamo sigurnost o DA, ali ne o KADA, o dolasku, a ne o vremenu dolaska.

Isusove nas riječi umiruju, daju nam sigurnost. Život nas s Njim oslobađa mnogih nepotrebnih tjeskoba. Mi znamo da smo po sakramentalnoj povezanosti s Njim već zakoračili u vječnost. Znamo da će On doći u slavi i čemu se strašiti susreta s voljenom osobom? On je već s nama na otajstven način: "Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!" Konačno, dolazak, susret i zajedništvo u vječnosti!

Stjepan Harjač

Vječni Bože...

Vječni
sveti,

tAjnoviti Bože.
Evo dolazim k tebi.
Želio bi te slušati
i tebi govoriti.
Želio bih se uzdati u te
i tebe ljubiti,
tebe, i sva tvoja stvorenja.
U tvoje ruke
stavljam svoje brige,
sumnje i strah.
Ne donosim ti vjere.
Nemam mira.
Primi me ovakva kakav jesam.
Budi uza me
da bih ja bio uza te
iz dana u dan.
Vodi me
da nađem tebe,
tebe, i tvoje milosrđe.
Želim tvoj biti,
tebi zahvaljivati,
tebe slaviti.
Gospodine, Bože moj.

Jörg Zink

Drugi dolazak Gospodnji i posljednji sud

Hoće li se posljednji sud dogoditi prilikom drugog Isusovog dolaska ili su ta dva događaja različita i odvojena?

Novi zavjet ima različite reference na drugi Gospodinov dolazak i posljednji sud. Kad je riječ o tome, obično se pomisli na Knjigu otkrivenja, koja se svojim simbolizmom i slikama usredotočuje na "posljednja vremena". Uglavnom, opis različitih znakova koji predviđaju Kristov drugi dolazak i njegovi prikazi lako mogu izazvati zabunu. Možda je u tome razlog zašto su se tijekom povijesti Crkve pojavljivali raznorazna krivovjerja i kultovi koji su se izolirali od ostatka društva pripremajući se za skori Kristov dolazak.

Kao katolici, svjesni smo i ispovijedamo u Vjeronanju da će Krist ponovno doći suditi živima i mrtvima. U "Dogmatskoj konstituciji o Crkvi" Drugog vatikanskog koncila stoji: „Već su dakle k nama došla posljednja vremena (usp. 1 Kor 10, 11) i neopozivo je ustanovljena obnova svijeta i na neki se stvarni način anticipira u ovom vremenu: jer Crkva već na zemlji ima znakove prave svetosti, iako nesavršene“ (LG br. 48). Za shvaćanje kada, kako i što će se dogoditi o Kristovu drugom dolasku i posljednjem

sudu, trebamo se pozabaviti ulomcima koji o tome govore u Svetom pismu i njihovim tumačenjima koje pred nas stavlja crkveno učiteljstvo.

Isus je u Evanđeljima govorio o svom drugom dolasku. Najavio je da će taj događaj obilježiti razni znakovi kao što su glad, ratovi, epidemije i prirodne katastrofe. Uz to, pojavljivat će se lažni proroci koji će se predstavljati Mesijom, i tako varati i zavoditi ljude.

Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. Crkva će biti progonjena, vjera mnogih će ohladnjeti i oni će napustiti Crkvu, čak će jedni druge izdavati i predavati sudovima (vidi Mt. 24:4-14; Lk 17:22-37). Sveti Pavao najavljuje "masovno otpadništvo" prije Drugog dolaska, koje će predvoditi "sin propasti", "čovjek bezakonja" "protivnik", „onaj koji uzdiže sebe protiv svega što se zove Bog ili svetinja, dotle da i u Božji hram zasjedne gradeći se Bogom ... Doista, otajstvo bezakonja već je na djelu, samo ima tko da ga sada zadržava dok ne bude uklonjen. Tada će se otkriti Bezakonik. Njega će Gospodin Isus pogubiti dahom ustâ i uništiti pojavkom dolaska svoga“ (Usp. 2 Sol 2,3-12)

Katekizam Katoličke crkve potvrđuje: „Kraljevstvo Božje neće se, dakle, ostvariti nekim povijesnim trijumfom Crkve po

nekom uzlaznom napretku, nego Božjom pobjedom nad posljednjom navalom zla, pobjedom koja će učiniti da Kristova Zaručnica siđe s neba. Božji trijumf nad pobunom zla poprimit će oblik Posljednjega suda nakon posljednjeg kozmičkog potresa ovoga svijeta koji prolazi. (br. 677).

Naš će Gospodin doći iznenada „kao što munja sijevne na jednom kraju obzorja i odbljesne na drugom, tako će biti i sa Sinom Čovječjim u Dan njegov“ (Lk 17,24). Sveti Petar proriče: " Kao tat će doći Dan Gospodnji u koji će nebesa trijeskom uminuti, počela se, užarena, raspasti, a zemlja i djela na njoj razotkriti. " (2 Pt. 3:10).

Smrti više neće biti. Mrtvi će ustati, a one duše koje su umrle ponovno će se sjediniti sa svojim tijelima. Svi će imati slavno, preobraženo, produhovljeno tijelo kao što je sveti Pavao rekao: " snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu..." (Fil 3,21).

U to će se vrijeme dogoditi konačni ili opći sud. Isus je rekao: " I izići će: koji su dobro činili - na uskrsnuće života, a koji su radili zlo - na uskrsnuće osude." (Iv 5,29). Sam Isus je opisao ovaj sud: "Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje. I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Postavit će ovce sebi zdesna, a jarce slijeva" (Mt 25,31-32).

Na tom sudu svatko će morati položiti račun za svoje ponašanje i najdublje tajne njegove duše izaći će na vidjelo. Bit će jasno kako je tko odgovorio na poticaje Božje milosti. Naš stav i postupci prema bližnjemu odražavat će koliko smo voljeli svoga Gospodina. „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,41). Gospodin će nam suditi prema tome. Za one koji su umrli i već su se suočili s određenim sudom, njihova će presuda ostati. Oni koji dožive vrijeme Drugog dolaska primit će osudu. Oni koji su odbacili Gospodina u ovom životu, koji su smrtno sagriješili, koji nemaju kajanja za grijeh i ne traže oprost, sami će se osudit na vječnu propast. "Tada će biti osuđeno grešno nevjerovanje koje je posve prezrelo milost od Boga ponuđenu. Ponašanje prema bližnjemu otkrit će prihvaćanje ili odbijanje milosti i ljubavi Božje“ (Katekizam, br. 678). Duše pravednika ući će u nebesku slavu i uživati u gledanu Boga, a oni koji trebaju pročišćenje proći će kroz njega.

Ne znamo kada će se dogoditi Drugi dolazak. Isus je rekao: " o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac. Pazite! Bdijte jer ne znate kada je čas " (Mk 13,32-33).

Zato, bdijmo!

Mali vjeronaučni leksikon

Maroniti

Maroniti, kršćani sirijskog obreda u Libanonu. Naziv maroniti (sirski Maranaje) nastao je po samostanu sv. Marona pustinjaka (umro 423.), sagrađenom nad njegovim grobom kraj izvora rijeke Oront u Libanonu. Tu se u dogmatskim borbama u VI. st. razvilo kulturno i religijsko središte obrane kalcedonskoga vjerovanja protiv monofizita (koji vjeruju da Isus ima samo božansku, ne i ljudsku narav i daj je Isus samo Bog, a ne i čovjek).

U VII. st. maroniti su prihvatili dekrete bizantskih careva i postali monoteleti (kristološko naučavanje prema kojem Krist ima doduše dvije naravi - božansku i čovječju - ali samo jednu volju i djelovanje). Prekinuvši vezu s ostalim kršćanima bizantskoga obreda (jakobitima - sirijskim monofizitima i melkitima-sirijskim kršćanima istočnog obreda) u doba arapske vlasti, povukli su se u libanonsko gorje i imali svoju vlastitu crkvenu organizaciju.

Za križarskih ratova u XI. i XII. st. približili su se Katoličkoj crkvi, priznali njezine dogme i papin vrhovni autoritet (1181.–82. i 1216.), zadržavši svoj obred i običaje. Papa Pavao V. priznao je 1608. glavaru Maronitske crkve titulu patrijarha Antiohije, a na sinodi 1736. dobila je svoju crkvenu hijerarhijsku organizaciju. Osim patrijarha (čije je sjedište u samostanu Bkerke blizu Bejruta) Crkvom upravljaju 4 nadbiskupa i 6 biskupa, od kojih 4 izvan Libanona (u Alepu, Damasku, Kairu i na Cipru). Od 1966. postoji i maronitski egzarat u SAD-u. Za mamelučke (1250.–1517.) i osmanske vladavine (1517.–1918.) bili su često proganjani, a 1860. Druzi su nad njima počinili velike pokolje.

Za građanskoga rata u Libanonu (1975.) mnogi su maroniti emigrirali. Danas je više od 3 milijuna vjernika u Libanonu, Siriji i dijaspori (Egipat, Cipar, Brazil, Argentina, SAD, Kanada, Australija).

Martirologij i

Martirologij, srednjovjekovni latinski *martyrologium*, od grčkoga μάρτυς, genitiv μάρτυρος: svjedok; mučenik i λόγος: riječ, govor, u Katoličkoj crkvi, liturgijska knjiga u kojoj su po danima zabilježena imena svetaca (koji se u taj dan svetkuju) s kratkim životopisom. Isprva su kršćanski sveci bili uglavnom mučenici (lat. martyres), pa otuda i naziv. Martirologiji su nastajali od kalendara (ili kalendarija, lat. calendarium) dodavanjem hagiografija. Najstariji je sačuvani martirologij na sirijskome jeziku iz IV. st. Najviše lokalnih martirologija sastavljeno je na Zapadu od VI. do VIII. st. Sinonimi: *sintaksarij*, *hagiologij* te *menologij* u pravoslavlju. Papa Grgur XIII. dao je 1582. izraditi službeni Rimski martirologij (*Martyrologium Romanum*; dotjeranije izd. 1586), koji je poslije dopunjavao. Nakon Drugoga vatikanskoga koncila došlo je do njegove revizije.

<https://www.enciklopedija.hr/>

Idemo dok nije kasno

Nitko od nas ne zna koliko mu je vremena još ostalo, zato je svaki trenutak našeg života važan. Za svaki trenutak ćemo se „crveniti“ ili biti sretni kad stanemo pred Krista na konačnom polaganju računa za svoj život

Razmislimo koja bi nas od rečenica najviše usrećila:

- Čestitam, dobili ste na lutriji!
- Više nemate rak!
- Vaše dijete je ozdravilo i vratilo se vjeri.
- Zaista zaista kažem ti, još danas ćeš biti sa mnom u raju!

U mjesecu studenome, Crkva nas potiče da molimo za pokojne ali i da razmišljamo posljednjim stvarima, što nas čeka poslije smrti.

Pišući ovo, izračunao sam da živim 20 895 dana, odnosno više od pola milijuna sati ili preko 30 milijuna minuta. To je 1,8 milijardi sekundi. Ne sjećam se većine njih. Ali, unatoč tome morat ću stati pred Krista i položiti račun za svaku od njih. Morat ću odgovarati za svaki trenutak života, za svako dobro ili zlo djelo, za svaku odluku, za svaki izbor za i protiv ljubavi. Morat ću položiti račun bez opravdanja i zbunjenosti, jasno govoriti o ljubavi ali i o izdaji propuštenim i primljenim milostima i prilikama.

Bojim se također da ću na mom osobnom sudu osvijestiti riječi blaženog Gospodina: „A ovo je taj sud: Svjetlost je došla na svijet,

ali ljudi su više ljubili tamu nego svjetlost jer djela im bijahu zla. Uistinu, tko god čini zlo, mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti da se ne razotkriju djela njegova; a tko čini istinu, dolazi k svjetlosti nek bude bjelodano da su djela njegova u Bogu učinjena.” Iv 3,16-21

Dok ovo pišem, svjestan sam da je više iza mene nego preda mnom, znam da se tu nakupilo štošta dobroga, manje dobroga i nedobroga, ali znam, također, da je moja jedina nada milosrdni Krist koji mi daje preostalo vrijeme da popravim ono što ne valja.

Odlučio napraviti sljedeće:

- Naći ću vremena i volje za molitvu, post i pokoru
- Uporno ću tražiti Božju milost i izbaciti iz života sve nedostojno kršćanskog života.
- Slijedit ću Kristove zapovijedi i ljubiti Boga i bližnje.
- Poticati ću druge da čine isto!

A što je s tobom? Što ćeš s preostalim darovanim vremenom?

Ivan Duns Škot

Bl. Ivan Duns Scot - pjesnik Utjelovljene Riječi i branitelj bezgrešnog začeća Marijina

8. rujna

Ivan Duns Skot rodio se u Škotskoj, u gradiću Duns, oko 1265. godine. Ljubav je prema Franjevačkom redu baštiniu u obitelji koja se dobrotvorno iskazala već u dočeku prvih franjevacu u Škotsku. U Red ga je primio ujak fra Ilija Duns, tada vikar mlade Škotske franjevačke pokrajine. Prvi siguran podatak o njemu nalazimo u službenim zapisnicima o svećeničkim ređenjima u biskupiji grada Lincolna: 17. ožujka 1291. godine zaredio ga je biskup Oliver Sutton. Ubrzo potom predaje teologiju u Cambridgeu i Oxfordu. Potom ga poglavari šalju na sveučilišni studij u Pariz gdje je već 1302. godine profesorom. Iskazao se u velikoj raspravi u dokazivanju da je blažena Djevica Marija bez grijeha začeta – Imakulata. Već su ga tada okitili naslovom «Doctor subtilis – Oštromni naučitelj». U oštrom sporu između pape Bonifacija VIII. i francuskoga kralja Filipa Lijepoga, vjeran Pravilu sv. Franje o podložnosti sv. Rimskoj Crkvi, Duns Skot godine 1303. uskraćuje potpisati kraljev apel protiv pape. Stoga je morao napustiti Pariz, kamo se vraća već 1305. godine i nastavlja svoj profesorat. No već 1307. godine, iz nepoznatih razloga, ponovno seli iz Pariza u Köln gdje je u vrlo kratko vrijeme stekao veliko ime. Umro je, vele, nakon žestoke teološke rasprave, po svoj prilici od upale pluća, 8. studenoga 1308. godine. Grob mu se i danas nalazi u crkvi franjevacu konventualaca u Kölnu. Tu je papa Ivan

Pavao II. na svom apostolskom putu u Njemačku 1980. godine pohodio njegov grob i nazvao ga «Kulom vjere». Već je sv. Bernardin Sijenski (+1444) nastojao oko njegove beatifikacije, što se kroz stoljeća ponavljalo u mnogo navrata. U tom su osobito važni dijecezanski procesi koji su početkom 18. stoljeća održani u talijanskom gradu Noli i u Kölnu.

Suvremene su teološke prouke pokazale da je bi. Ivan Duns Skot teološki najprodornije i najsavršenije izrazio osobite ideale sv. Franje: Franjinu pobožnu predanost Isusu Kristu, utjelovljenoj i raspetoj Riječi Božjoj, njegovu žarku odanost Bezgrešnoj Djevici, Imakulati, te bespogovornu odanost papi kao Kristovu namjesniku na zemlji.

Ivan Duns Skot na svoj način zaključuje tzv. zlatno doba skolastike XIII. stoljeća koju osobito predstavljaju dvije škole, dominikanska sa sv. Tomom i franjevačka sa sv. Bonaventurom i bi. Ivanom Duns Skotom. Obje su izrazito kršćanske, u velikim potezima podjednake, ali ipak osjetljivo različite u nekim teškim filozofskim i teološkim pitanjima. Tako je prvo teološko pitanje: proniknuti zašto se Sin Božji utjelovio. Po sv. Tomi i njegovim sljedbenicima – isključivo da bude Otkupitelj Adamovih potomaka od grijeha. Po Duns Skotu i franjevačkoj školi – da i nije bilo Adamova grijeha, Sin bi se Božji utjelovio da Adamov rod uzdigne do najviših visina božanskoga plemstva. Drugo je slično pitanje više filozofsko: U čemu je vrhunsko

<https://www.mountcarmelblessedsacrament.com>

dostojanstvo čovjekovo? Po sv. Tomi i dominikanskoj školi – u razumu i, dosljedno, u čovjekovoj spoznajnoj moći. Po Duns Skotu i franjevcima – u volji i, dosljedno, u čovjekovoj moći ljubiti.

No najosobitija je zasluga Ivana Duns Skota što je već u ono doba najodlučnije ustao u obranu izvanredne povlastice Blažene Djevice Marije: da je Marija u prvom času svoga zemaljskoga postojanja, kad je iz zagrljaja sv. Joakima i Ane začeta, zbog predviđenih zasluga Kristova otkupljenja, sačuvana od svake ljage istočnoga grijeha. Tu je istinu svete vjere, koja se kroz stoljeća polako izvijala u kršćanskom vjerovanju, a kojoj su osobiti predvodnici tijekom povijesti bili franjevci, svečano proglasio papa Pio IX. u bazilici sv. Petra u Rimu, 8. prosinca 1854. godine. Nakon toga su, kao neka potvrda s neba, uslijedila i Lurdska ukazanja od 11. veljače do 16. srpnja 1858. godine. Taj se blagdan slavi kao Bezgrešno Začeće ili, po latinskom, Imakulata – devet mjeseci prije Male Gospe, Marijina rođendana.

Kult bi. Ivana Duns Skota, uvriježen kroz stoljeća u Franjevačkom redu, svečano je potvrdio i protegnuo na cijelu Crkvu papa Ivan Pavao II. u bazilici sv. Petra u Rimu, 20. ožujka 1993. godine. U prigodnoj homiliji Sveti ga je otac nazvao «pjesnikom Utjelovljene Riječi i braniteljem Bezgrešnog Začeća Marijina».

O značenju Ivana Duns Skota u pismu pape Pavla VI. Alma parens – Slavna

majka znamenitih muževa, Engleska, čitamo:

Duh i ideal sv. Franje Asiškoga krije se i vrije u djelima Ivana Duns Skota, koji je, podređujući znanje dobrom življenju, postigao da u njegovim djelima živo diše serafski duh Asiškoga Patrijarha. Dokazujući prednost ljubavi nad znanjem, ističući sveopće prvenstvo Krista, toga Božjeg remek-djela, proslavitelja Presvetoga Trojstva, Otkupitelja ljudskoga roda, Kralja u naravnom i nadnaravnom redu, kojem uz bok blista iskonska ljepota Bezgrešne Djevice, Kraljice svemira, Duns Skot divno osvjetljuje vrhunce Evandeoske objave, kako su ih posebno sv. Ivan i sv. Pavao vidjeli, gdje veličanstveno lebde u Božjim osnovama spasenja...

Oštromni naučitelj, izgrađujući svoju teodiceju na dvama osnovnim principima Sv. pisma, koji govore o Bogu, to jest: «Ja sam onaj koji jesam» i «Bog je ljubav», divno i vrlo uvjerljivo razvija nauk o onome koji je «neizmijerna istina i neizmijerna dobrot», «prvi uzrok», «prva svrha svake stvari», «prvi po izvrsnosti u svakom pogledu», «more svake savršenosti» i «ljubav po svojoj biti».

Duns Skot bez sumnje je bio teolog koji gradi jer ljubi, i koji ljubi stvarnom ljubavlju kojoj je ime «praxis», kako on to sam označuje, kad veli: «Dokazano je da je ljubav prava praksa.»

fra Bonaventura Duda

NAŠI POKOJNI

ZVONKO ČUBELIĆ,

PU virovitičko - podravska, Ivanbrijeg, 6. studenoga 1991.

JOSIP KANIŽAJ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 6. studenoga 1991.

MARIJAN VUČINIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 6. studenoga 1991.

DARKO KOVAČEVIĆ,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

JOSIP JURENAC,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

VINKO SALAJ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

IVAN ŠKEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

SLAVKO VIDAKOVIĆ,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

DRAGUTIN, GODINIĆ,

PU varaždinska, Vukovar, 8. studenoga 1991.

ZORAN JURČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Naselje, 8. studenoga 1991.

DARKO RADMAN,

PU zagrebačka, Južno bojište, 8. studenoga 1992.

ĐURO BAKUNIĆ,

PU brodsko - posavska, Giletinci, 9. studenoga 1991.

MLADEN KASUN,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

BRANKO KOS,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

ŽELJKO PONGRAC,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

JOSIP BAĐUN,

PU koprivničko - križevačka, Križevci, 9. studenoga 1991.

IVAN DOMAZET,

PU ličko - senjska, Kosa Perušićka, 9. studenoga 1991.

ŽELJKO PONGRAC,

PU međimurska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

VLADO ŠTAMPAR,

PU međimurska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

IVAN ČAKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 10. studenoga 1991.

STEVO GRBIĆ,

PU istarska, Zračna Luka Pula, 10. studenoga 1991.

VICALJ MARJANOVIĆ,

PU istarska, Pula Zračna Luka, 10. studenoga 1991.

MIROSLAV TIŠLJAR,

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 10. studenoga 1991.

ZVONKO ŠAMUKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 10. studenoga 1991.

JOSIP ŠARČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 10. studenoga 1991.

MIROSLAV TIŠLJAR,

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 10. studenoga 1991.

MIROSLAV TIŠLJAR,

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 10. studenoga 1991.

JURE STILINOVIĆ

PU ličko - senjska, Gospić, 11. studenoga 1995.

ANTE DUMENČIĆ,

PU karlovačka, Saborsko, 12. studenoga 1991.

DARKO DUMENČIĆ,

PU karlovačka, Saborsko, 12. studenoga 1991.

IVICA DUMENČIĆ,

MUP, Saborsko 12. studenoga 1991.

DAVOR JUSUFOVIĆ,

PU virovitičko - podravska, Donje Pištane, 12. studenoga 1991.

MARIJAN LEVAK,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 12. studenoga 1991.

MATE ŠPEHAR,

PU primorsko - goranska, Saborsko, 12. studenoga 1991.

ŽELJKO UGARKOVIĆ

PU bjelovarsko - bilogorska, Garešnica, 12. studenoga 1994.

DRAGOLJUB DROBAC,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 13. studenoga 1991.

DRAGO JURČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Nuštar, 14. studenoga 1991.

ANTUN SUBAŠIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Nuštar, 14. studenoga 1991.

STJEPAN ŽIVKOVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Stubalj, 14. studenoga 1991.

DRAGUTIN LEHKEC

PU međimurska, Vukovar, 14. studenoga 1991.

PETAR PETKO

PU osječko - baranjska, Osijek, 14. studenoga 1994.

ROMAN JEŽ

PU zagrebačka, Jastrebarsko, 15. studenoga 1991.

VLADO ABRAMAC

PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 16. studenoga 1991.

DAMIR VITINA

PU bjelovarsko - bilogorska, Sirač, 16. studenoga 1991.

MILE DUKA

PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 17. studenoga 1991.

ĐURO POŽGAJ

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 17. studenoga 1991.

VJEKOSLAV CEROVEČKI

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

IVAN ĐURĐEK

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

STJEPAN VUSIĆ

PU varaždinska, Borovo Naselje, 18. studenoga 1991.

DARKO PRELOŽNIK

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 18. studenoga 1991.

BRANKO KRAJINOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 18. studenoga 1991.

ZLATKO BLAŽEVIĆ

PU istarska, Ovčara, Vukovar, 18. studenoga 1991.

MARTIN MARIJANOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 18. studenoga 1991.

TIHOMIR TRALJIĆ

PU istarska, Ovčara, Vukovar, 18. studenoga 1991.

IVICA BOŠKOVIĆ

PU istarska, Marinci, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV PAP

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 19. studenoga 1991.

ANTUN SOLOMUN

PU sisačko - moslavačka, nepoznato, 19. studenoga 1991.

NIKŠA BOŽANIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Nijemci, 19. studenoga 1991.

TOMISLAV HEGEDUŠ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ZVONKO BAN

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILORAD BEG

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV BLAŠKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

JOSIP BRADARIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILAN GREJZA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

BRANKO LUKENDA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ANDRIJA MOKOŠ

PU primorsko - goranska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

JOSIP REP

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DRAGUTIN ŠAVORIĆ

PU varaždinska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DOMINIK ŽERAVICA

PU istarska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DAMIR ŽIVKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DUŠKO BOŠNJAK

PU osječko - baranjska, Osijek, 19. studenoga 1991.

IVAN HIŽMAN

PU međimurska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

STANKO DUVNJAK

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 19. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU